

Tekst: Erik Colenbrander

Keur aan opfokprogramma's

De ideale jongvee-opfok bestaat uit een korte en krachtige melkfase, waarna jongvee in het eerste levensjaar wordt klaargestoomd om al vanaf de dertiende maand te kunnen worden geïnsemineerd en de lactatie kan starten na op zijn laatst 24 maanden. Melkvee bestudeerde diverse opfokprogramma's en zette de verschillen en overeenkomsten op een rij.

Over het onderstaande bestaat verschil van mening:

Opfokschema's

Er circuleren diverse opfokschema's en groeicurves. De Heus Voeders adviseert 35 kilo melkpoeder per kalf in de melkfase en 125 gram melkpoeder per liter kunstmelk. Spenen in week 10. Maar Sloten, de producent van Sprayfo-kalvermelk, hanteert voerschema's met een ruimere poeder/water-verhouding tot 1 kilo poeder op 5 liter water in de eerste weken. De mate van concentratie draagt bij aan de jeugdgroei, onderstreept Sloten. Veevoercoöperatie Agrifirm hanteert een voerschema met maar 25 kilo zeer hoogwaardig melkpoeder, waarbij na zeven weken gespeend wordt. Agrifirm hanteert zes verschillende opfokfasen tot en met 24 maanden. De Heus vier. Het praktische verschil tussen beide schema's is niet duidelijk.

Gebruik sonde

Het is discutabel om standaard biest met de sonde in te geven, direct na de geboorte. Dierenbeschermers zijn hier kritisch over. Het zou geen gewoonte moeten worden en er is vaardigheid vereist bij het inbrengen van de sonde. Wat is de achterliggende oorzaak van slappe kalveren, die niet willen drinken? De sonde heeft als voordeel dat er direct opneembare afweerstoffen worden opgenomen in de dunne darm. Al in de eerste uren na de geboorte, tijdens de eerste levensdag. Cruciaal. Na 24 uur neemt het kalf geen afweerstoffen

meer op uit de biest. Gebruik van de sonde biedt zekerheid.

Kalf direct weg bij koe

Direct contact tussen de koe en het kalf na de geboorte vergroot de kans op overdacht van ziektekiemen van de koe naar het kalf. Via mest, melk en voer. Maar net als bij het gebruik van de sonde zijn dierenbeschermers zeer kritisch over deze handelwijze. Bovendien zijn er ook goede ervaringen met natuurlijke biestvoeding en de zorg van de koe voor het kalf, tijdens de eerste uren na de geboorte. Uiteraard is strikt hygiënisch werken vereist in een ruim en vers ingestrooid strohok.

Gebruik luzerne

Veevoercoöperatie Agrifirm raadt aan met luzerne te werken als structuurbron in de eerste levensmaanden. De Heus Voeders betwijfelt of luzerne een geschikte structuurbron is voor het jonge kalf. Zeker nu er zoveel goed hooi beschikbaar is dankzij de gunstig verlopen zomer preferereert De Heus smakelijk hooi van eigen bodem.

Bij diarree alleen water

Bij diarree luidt het advies altijd over te gaan op water met elektrolyten, minimaal twee voedingen. Langzaam de melkhoeveelheid weer opvoeren. Maar de neiging bestaat om niet louter op water met elektrolyten over te gaan. Looizuur uit thee en lijnzaad helpen diarree te bestrijden.

Hier is iedereen het wel over eens:

Biestverstrekking

Flug voldoende goede biest op de eerste levensdag en dag twee en drie. Zeker in de zomer is het verstandig de biest gekoeld te bewaren om bacteriegroei te voorkomen. Gekoelde biest sterk verhitten tot drinktemperatuur beschadigt de antistoffen in de biest.

Slokdarmsleufreflex

Kunstmelk verstrekken zonder klonten melkpoeder op lichaamstemperatuur is van groot belang om de bekende slokdarmsleufreflex te bewerkstelligen, zodat de melk niet in de pens komt, waar het kan

gaan rotten. Regelmaat is ook van het grootste belang. Plotseling te koude melk of te heet, een heel andere kleur emmer of een andere persoon die het heel anders doet, kan ook melk in de pens tot gevolg hebben.

Water en krachtvoer

Het kalf moet zo snel mogelijk water en krachtvoer gaan opnemen. In de eerste weken is muesli als krachtvoer het geschiktst. De waterbehoefte neemt versneld toe naarmate het kalf ouder wordt, zeker na het spenen. Hoe meer water en krachtvoer het kalf opneemt, hoe eerder het kan worden gespeend.

Handig om te weten:

Ca/Mg spuiten

Dreigt een kalf bij diarree uit te drogen, spuit dan 30 milliliter calcium/magnesium onder de huid in de okselplooi, langzaam inspuiten, één keer per dag.

Aangezuurde kalvermelk

Bij verteringsproblemen melk aanzuren met 10 procent yoghurt. Ook zijn er aangezuurde melkpoedervarianten op de markt.

Melktaxi en thermogarde

Bij grotere hoeveelheden zorgt het

gebruik van de melktaxi ervoor dat melk op lichaamstemperatuur op een praktische manier kan worden aangemaakt en verstrekt. Er is ook een thermogarde op de markt. Dit instrument bevat een temperatuursensor.

Mineralengebrek drachtige vaarzen

Er zijn duidelijke aanwijzingen dat sterfte bij het eerste kalf vooral optreedt in de wintermaanden. Dit kan het gevolg zijn van gebrekkige mineralenvoeding in de herfstmaanden, als hoogdrachtige vaarzen te lang worden geweid.